

Seletuskiri Põlva Vallavolikogu 16.10.2015 otsuse eelnõu nr 1-4/73 "Põlva valla haridusasutuste ümberkorraldamine" juurde

SISSEJUHATUS JA EELNÕU SISU

[Haldusmenetlusseaduse](#) § 56 lõike 1 kohaselt esitatakse haldusakti põhjendus haldusaktis või menetlusosalisele kättesaadavas dokumendis, millele on haldusaktis viidatud. Käesoleva otsuse preambulas viidatakse, et otsuse põhiseisukohad, kaasnevad muudatused, ülevaade otsuse mõjudest ning otsusele eelnenud menetluskäik on esitatud otsuse eelnõu nr 1-4/73 seletuskirjas.

[Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus](#) (edaspidi *KOKS*) § 6 lõike 3 punkti 1 kohaselt korraldab omavalitsusüksus neid kohaliku elu küsimusi mis on talle pandud teiste seadustega ja § 22 lõike 1 punkti 37 kohaselt kuuluvad volikogu ainupädevusse muud seadusega volikogu ainupädevusse antud küsimused.

KOKS § 6 lõike 2 esimese lause kohaselt on omavalitsusüksuse ülesanne korraldada antud vallas või linnas põhikoolide ja gümnaasiumide ülalpidamist, juhul kui need on omavalitsusüksuse omanduses. Seega on oma halduspiirkonnas vajalikul arvul õppeasutuste ülalpidamise ja tasuta hariduse andmise kohustus eelkõige kohaliku elu küsimus ning ka munitsipaalkoolide vahetu rahastamine on kohaliku omavalitsuse ülesanne, kuivõrd tegemist on kohaliku elu küsimusega.

[Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse](#) (edaspidi *PGS*) § 80 lõike 1 alusel korraldab kooli ümber ja lõpetab kooli tegevuse kooli pidaja, kuulates enne ära hoolekogu ja õpilasesinduse arvamuse.

PGS § 61 lõike 1 alusel on kooli asutamine volikogu ainupädevuses. Sama paragrahvi lõike 2 alusel annab maavanem kooli asutamise vajalikkuse kohta lähtuvalt piirkondlikust hariduspoliitikast ja koolivõrgu kujundamise vajadusest arvamuse.

PGS § 80 lõike 8 alusel ühe asutusena tegutseva üldhariduskooli ja koolieelse lasteasutuse ümberkorraldamisel ja tegevuse lõpetamisel kohaldatakse PGS-s sätestatut.

[Eesti Vabariigi haridusseaduse](#) (edaspidi *HaS*) § 7 lõike 2 punkti 2 alusel on kohaliku omavalitsuse pädevuses asutada, reorganiseerida ja sulgeda õigusaktides ettenähtud korras munitsipaalharidusasutusi. HaS § 7 lõike 2 punkti 3 alusel tagab omavalitsus oma halduspiirkonna munitsipaalharidusasutuste majandusliku teenindamise ja finantseerimise.

Kohaliku omavalitsusüksuse üheks peamiseks seadusest tulenevaks kohustuseks on oma haldusterritooriumil elavatele koolikohustuslikele isikutele üldhariduse (põhihariduse ja üldkeskhariduse) omandamiseks võimaluste tagamine. Selleks peab kohalik omavalitsusüksus üleval vajalikul arvul õppeasutusi. Seejuures on kohalikule omavalitsusüksusele pandud mitmeid erinevaid ülesandeid võimaluste loomisel kohustusliku põhihariduse ja vabatahtliku üldkeskhariduse andmiseks.

PGS § 6 punkti 1 kohaselt peab kvaliteetne üldharidus olema võrdväärselt kättesaadav kõigile isikutele, sõltumata nende sotsiaalsest ja majanduslikust taustast, rahvusest, soost, elukohast või hariduslikust erivajadusest.

PGS § 10 lõike 1 kohaselt tagab vald või linn koolikohustuslikule isikule, kelle elukoht asub selle valla või linna haldusterritooriumil, võimaluse omandada põhiharidus. PGS § 7 lõige 3 näeb üldkeskhariduse osas aga ette, et igas maakonnas peab olema tagatud üldkeskhariduse omandamise võimalus.

PGS § 7 lõikes 1 on sätestatud, et kooli pidamisel tuleb tagada riiklike õppekavade täitmiseks vajalike kvalifitseeritud õpetajate olemasolu, turvalisuse, tervisekaitse ja õppekava nõuetele vastava õppekeskkonna olemasolu ning võimalused õpilase arengu toetamiseks.

Viidatud õigusnormidest nähtuvalt on kohalikele omavalitsusüksustele pandud erinevad ülesanded põhihariduse ja üldkeskhariduse tagamisel. Esimesel juhul on kohustus tagada kõikidele haldusterritooriumil elavatele isikutele õppekoht põhikoolis ja teisel juhul on kohustus tagada üldkeskhariduse omandamise võimalus maakonna tasandil. Mõlema haridustaseme puhul on siiski üheselt nõutud, et kvaliteetne üldharidus peab olema võrdväärselt kättesaadav.

Konkurentsivõimelise hariduse tagamiseks, võrdsete võimaluste pakkumiseks kõikidele Põlva valla lastele ja arvestades ühinenud valla terviklikkust, hetkeolukorda ning prognoositavaid arenguid, korraldatakse ümber Põlva valla haridusasutused.

Põlva vald lähtub haridusasutuste ümberkorraldamisel peamiselt kolmest tegurist:

1. Kättesaadavus, mis põhihariduse tasandil tähendab õppekoha tagamist igale koolikohustuslikule õpilasele võimalikult elukoha lähedal.
2. Võrdväärsus üldhariduse kättesaadavusel, mis tähendab eelkõige seda, et põhikooli ja gümnaasiumi astumisel on isikud võrdväärses tingimustes.
3. Kvaliteet, mis tähendab seda, et pakutav üldharidus on konkurentsivõimeline ja annab õpilastele hea aluse edaspidi elus hakkama saamiseks ja haridustee jätkamiseks ning vastab riiklikus õppekavas ette nähtud nõuetele ja eesmärkidele. Riikliku hariduskulude toetuse ja kohaliku omavalitsuse hariduskulude eesmärgistatud ja otstarbekas kasutamine loob eeldused riikliku õppekava tulemuslikuks täitmiseks.

Nimetatud tegureid on võimalik realiseerida järgmiste eesmärkide täitmise kaudu:

1. Põlva valla munitsipaalharidusasutustes pakutav põhiharidus on konkurentsivõimeline ja kvaliteetne
2. Põhikooli õppekohtade arv vastab vajadustele
3. Üldharidus on võrdväärselt kättesaadav

Eesmärkide realiseerimiseks pakub Põlva vald võimalust põhihariduse omandamiseks alates 01.09.2016 ühes põhikoolis, asutatavas Põlva Koolis.

Üldkeskharidust saavad Põlva valla õpilased omandada Põlva riigigümnaasiumis, aadressil Piiri tn 1, võrdsetel alustel kõigi Põlva maakonna õpilastega.

Haridus- ja Teadusministeeriumi taotlusest lähtudes on Põlva Vallavolikogu 09.09.2015 otsuse nr 1-3/34 "Vallavara tasuta võõrandamine" alusel võõrandatud rajatava riigigümnaasiumi teenindamiseks vajalik maa (Piiri tn 1, Põlva linn, pindala 4233 m²) koos selle oluliste osade ja päraldistega tasuta riigi omandisse.

Haridus- ja teadusminister kinnitas 15.10.2015 käskkirjaga nr 1.1-2/15/382 "Gümnaasiumivõrgu korrastamine perioodil 2014–2020 investeringute kava kinnitamine" projekti "Põlva riigigümnaasiumi ehitamine", millega projektile eraldatav toetuse suurim summa on 5 780 235 eurot.

09.11.2015 allkirjastati Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Põlva valla vaheline kokkulepe, mille alusel Haridus- ja Teadusministeerium asutab Põlvas riigigümnaasiumi, mis alustab õppetegevust 01.09.2016. Haridus- ja teadusminister kuulutas 24.11.2015 välja konkursi Põlva riigigümnaasiumi direktori ametikoha täitmiseks. 01.12.2015 sõlmisid Riigi Kinnisvara AS ja Ehitus5ECO OÜ lepingu Põlva riigigümnaasiumi õppehoone rajamiseks.

Käesolev otsuse eelnõu on kooskõlas Põlva Vallavolikogu 14. oktoobri 2015. a määrusega nr 1-2/24 "Põlva valla arengukava aastateks 2015–2029".

PGS § 80 on sätestatud kooli ümberkorraldamise ja tegevuse lõpetamise alused. Sama paragrahvi lõike 2 alusel on võimalik koolid ümber korraldada järgmiselt:

- 1) koolid ühendatakse üheks või mitmeks kooliks, kusjuures ühendatavad koolid lõpetavad tegevuse ja nende baasil asutatakse uus kool või uued koolid;
- 2) kool või koolid liidetakse teise kooliga ja liidetav kool või liidetavad koolid lõpetavad tegevuse;
- 3) kool jaotatakse vähemalt kaheks kooliks ja jagunev kool lõpetab tegevuse;
- 4) kool eraldatakse teisest koolist, selle tulemusel asutatakse uus kool ja säilib esialgne kool;
- 5) muudetakse PGS §-ga 2 sätestatud põhikooli või gümnaasiumi tegutsemise vormi.

Põlva valla haridusasutuste ümberkorraldamisel on kaalutud kahte võimalikku varianti – koolide liitmist PGS § 80 lõike 2 punkt 2 alusel ning koolide ühendamist PGS § 80 lõike 2 punkt 1 alusel.

Koolide liitmisel tuleb teha valik, milline kool jätkab tegutsemist ning millised lõpetavad tegevuse. Lisaks tuleb kooli pidajal otsustada, kes ametis olevatest direktoritest jätkab kooli juhina ehk keda töötajatest võrdsete töönäitajate puhul tööle jätmisel eelistatakse.

Koolide liitmisel koondatakse gümnaasiumiosa töötajad. Teiste töötajate töölepingud lähevad uuele koolile üle ja neile tuleb tagada töölepingu järgne töö, mis ei ole töömahu vähenemise tõttu võimalik, seega tuleb osa ka nendest koondada. Muutuvad lepingu tingimused, seetõttu tuleb töötajatega sõlmida töölepingute muutmise kokkulepped. Töölepingu tingimuste muutmisega mittenõustumisel, tekib koondamissituatsioon.

Tööandja peab tegema valikuid, kes töötajatest tööle jäävad ja kes mitte. Kehtiv töölepinguseadus ei sätesta kriteeriumeid, mille põhjal teha personali valikul eelistusi. Seega on tööandja üsna vaba hindama, keda ta töötajatest võrdsete töönäitajate puhul tööle jätmisel eelistab. Samas ei tähenda see seda, et töötajaid võiks valida absoluutse ainuotsuse alusel. Töötajate valimisel peab tööandja järgima võrdse kohtlemise põhimõtet.

Tööandja kaalutusotsuse tulemusel töölepingute ülesütlemine koondamise tõttu võib kaasa tuua töövaidlusi töövaidluskomisjonis ja kohtus. Kui töötaja leiab, et töölepingu ülesütlemine on seaduse nõuetele mittevastav, on tal õigus esitada hagi kohtule või avaldus töövaidluskomisjonile. Taoliste juhtumite arvu ja võimalikke kaasnevaid kulusid ei ole võimalik ette prognoosida.

Koolide liitmisel personali töölepingute muutmisega (töölepingu muutmise ettepanekud, läbirääkimised, kokkulepete sõlmimine) ja kokkulepete mittesaavutamise (koondamisteated ja koondamisega seotud muud tööandja kohustused, võimalikud vaidlused) kaasnev töömaht, aja ja rahaline kulu ei pruugi tagada olulist kokkuhoidu võrreldes olemasolevate koolide tegevuse lõpetamise ja uue kooli asutamise kuludega.

Eelnõus kavandatud haridusasutuste ümberkorraldamisel on eelistatud koolide ühendamise varianti, mis ei pruugi seoses personali värbamisega olla majanduslikult kõige ratsionaalsem, kuid on ausam ja eetilisem ning inimeste suhtes hoolivam. Ei ole pooldatud nõ väiksemate koolide liitmist suuremaga, vaid soovitakse koolide ühendamisel kõikide koolide baasil asutada uus põhikool. See toob kaasa kulud (olemasolevad koolid tuleb juriidiliselt sulgeda, kõikidel töötajatel on õigus koondamisrahadele ja riigilt tuleb taotleda uus koolitusluba), kuid sel juhul on kõik osapooled võrdsed partnerid, kaasa võetakse kõikide koolide tugevad küljed, uue kooli õppekavasse lõimitakse täna tegutsevate koolide eripära ja üheskoos luuakse uusi traditsioone.

Eelnõus kavandatud moel uue põhikooli asutamine ja ametikohtade täitmine konkursi korras annab kõikidele võrdsed võimalused otsustada, kandideerida tema teadmiste ja oskuste sobivale ametikohale ning panustada seeläbi Põlva valla haridusvaldkonna arendamisse. Ümberkorraldused lähtuvad põhimõttest, et ühelegi ümberkorraldatavale tegutsevale haridusasutusele ega selle töötajatele ei looda eeliseid. Ei eeldata, et üks kool on teisest parem või õpetajad targemad.

Otsusega kavandatavad tegevused toovad kaasa koolitöötajate võrdse kohtlemise töösuhte lõpetamisel ja uue töösuhte alustamisel uues koolis. Lisaks annab see võimaluse uuendada pedagoogide koosseisu ja valida ametisse professionaalseid inimesi. Koolitöötajate koondamine saab toimuma töölepinguseadusest tulenevaid nõudeid arvestades. Sel moel tegutsemine on töötajate suhtes kõige ausam ja lugupidavam kohtlemine. Konkursi olukord tekib valla koolides töötavate õpetajate hulgas ka seoses tööd alustava riigigümnaasiumi personali komplekteerimisega.

Ümberkorralduste märksõnad on koostöö ja professionaalsed pedagoogid. Pedagoogid juhivad õppeprotsessi ning nende omavaheline koostöö ja koostöö vanematega on aluseks vaimselt ja füüsiliselt turvalisele õpikeskkonnale.

Käesoleva otsuse alusel korraldatakse Põlva valla haridusasutused ümber järgmiselt:

- 1.1. asutatakse 1. veebruarist 2016 põhikool nimetusega Põlva Kool, asukohaga Kesk tn 25, Põlva, kus õpe toimub I, II ja III kooliastmel. Kool tegutseb aadressidel Kesk 25, Koolimaja tee 1 ja Lina 13;
- Põlva Põhikooli (registrikood 75009289) tegevus lõpetatakse 1. juulist 2016.
- Põlva Ühisgümnaasiumi (registrikood 75009272) tegevus lõpetatakse 1. juulist 2016.
- koolieelse lasteasutusena ja põhikoolina tegutsev Mammaste Lasteaed ja Kool (registrikood 75010648) korraldatakse 1. juulist 2016 ümber koolieelseks lasteasutuseks ja antakse uus nimetus Mammaste Lasteaed. Hariduse andmine I ja II kooliastmel lõpetatakse ning asutus jätkab tegutsemist koolieelse lasteasutusena.

Mammaste Lasteaia ja Kooli ümberkorraldamine koolieelseks lasteasutuseks ei tähenda, et Koolimaja tee 1 hoones lõpetatakse põhihariduse andmine. Hoone kasutamine lasteaia ja kooliosa vahel jätkub kahe haridusasutuse – Mammaste Lasteaia ja Põlva Kooli – koostöös.

Käesolev otsus ei puuduta hariduslike erivajadustega õpilaste kooli – Põlva Roosi Kooli, Põlva lasteaeda "Mesimumm" ega Põlva lasteaeda "Lepatriinu".

Õppetöö alustamine asutatavas koolis

Asutatavas Põlva Koolis alustatakse õppetööd 2016/2017. õppeaastal.

Asutatava kooli asukoht ja tegutsemiskohad

Asutatava Põlva Kooli asukoht on Kesk tn 25, Põlva (tegevuse lõpetava Põlva Ühisgümnaasiumi hoone). Asutatava kooli tegutsemiskohad määratakse kooli põhimääruses. Kooli tegutsemiskohad määratakse lähtudes vajadusest ja võimalustest. Kooli tegutsemiskohad on aadressidel Kesk 25, Koolimaja tee 1 ja Lina 13. 2016/2017 õppeaastal ei toimu õppetegevust aadressil Lina 13 vaid asenduspinnal aadressil Lina 21.

Õppimisvõimaluste tagamine

Ümberkorraldatava Mammaste Lasteaia ja Kooli ning tegevuse lõpetavate Põlva Põhikooli ja Põlva Ühisgümnaasiumi kõigile põhikooliõpilastele tagatakse õppimisvõimalus asutatavas Põlva Koolis ja gümnaasiumiõpilastele asutatavas riigigümnaasiumis.

Muudatused, mis kaasnevad käesoleva otsuse rakendamisega:

- Mammaste Lasteaed ja Kool korraldatakse ümber selliselt, et asutus jätkab tööd lasteaiana. Mammaste Lasteaia ja Kooli kooliõpilased, kes praegu õpivad 1.–4. klassis, jätkavad 2016/2017. õppeaastal õppetööd samas majas aadressil Koolimaja tee 1. Avatakse asutatava põhikooli 1. klassid, eeldatavalt neli paralleelklassi. Õpilased, kes õpivad praegu 5. ja 6. klassis jätkavad õpinguid aadressil Kesk tn 25.
- Põlva Põhikooli õpilased, kes praegu õpivad 1. ja 2. klassis, jätkavad 2016/2017 õppeaastal samas majas aadressil Lina tn 21. Vastavalt vajadusele avatakse üks 1. klass selles piirkonnas elavatele lastele. Õpilased, kes õpivad praegu 3.–8. klassis, jätkavad õpinguid aadressil Kesk tn 25. Õpilased, kes praegu õpivad 9. klassis, saavad asuda soovi korral õppima riigigümnaasiumisse.
- Põlva Ühisgümnaasiumi õpilased, kes praegu õpivad 1.–8. klassis, jätkavad õppetööd samas asukohas aadressil Kesk tn 25. Esimest klassi selles majas enam ei avata. Kõik õpilased, kes praegu õpivad 9. klassis, võivad asuda soovi korral õppima riigigümnaasiumisse. Õpilastel, kes on juba alustanud õpinguid Põlva Ühisgümnaasiumi gümnaasiumiastmes ning kellel on vähemalt rahuldavad kursusehinded, on võimalik jätkata õppimist valitud õppesuunal riigigümnaasiumis.
- Järgnevatel õppeaastatel on Põlva Kooli tegutsemine kavandatud Koolimaja tee 1 õppehoones (1.–3. klass, vajadusel 4. klass), Lina 13 õppehoones (1.–3. klass) ning Kesk 25 õppehoones (4.–9. klass).

Õpilaste arvu muutumise, vanemate eelistuste, hariduslike erivajadustega õpilastele klasside moodustamise vajaduse tõttu võib klassikomplektide jaotus õppehoonete vahel muutuda.

HARIDUSASUTUSTE ÜMBERKORRALDAMISE KÄIK

Kohaliku omavalitsusüksuse kohustuseks on võimaldada oma haldusterritooriumil elavatele isikutele tasuta kohustuslikku põhiharidust ja luua võimalused üldkeskhariduse omandamiseks. Koolivõrgu haldamine on pidev protsess, mille raames tuleb suunata selle arengut arvestades õppekohtade vajadust, omavalitsuse võimalusi ja eesmärgid ning riigi hariduspoliitikat. Käesoleval hetkel on Põlva vallas kaasaegseid uuendusi vajavaks valdkonnaks haridus.

Haridusasutuste ümberkorraldamise protsessis on kaalutud põhjalikult erinevaid ümberkorraldamise võimalusi ja alternatiive. Aluseks on võetud haridusvaldkonna ja demograafilised trendid, Põlva valla üldharidusasutuste hetkeolukord, riigi hariduspoliitika suunad ning finantskalkulatsioonid.

Aasta	Hariduskulude osakaal Põlva valla eelarves
2013	57%
2014	49%
2015	48%

2013. aasta arvandmed on saadud Põlva linna ja Põlva valla andmete kaalutud keskmisena. 2013. aastal oli kuludes ka suur investeringu osa seoses Mammaste uue koolihoone ehitamisega. 2015. aasta osakaal on saadud eelarve alusel, 2013. ja 2014. tegelike kulude alusel.

Põlva valla haridusasutuste ümberkorraldamist alustati 2012. aastal.

2012 – Põlva Linnavolikogu otsus korraldada Põlva Keskkool ümber 2014/2015. õppeaastast Põlva Põhikooliks

2012 – Põlva Linnavolikogu otsus riigigümnaasiumi loomiseks

2013 – Himmaste Algkool lõpetas tegevuse ja liideti Mammaste Lasteaia ja Kooliga

2013 – Põlva Linnavolikogu tegi 13. märtsil Põlva Vallavolikogule ettepaneku reorganiseerida Mammaste Lasteaed-Algkool põhikooliks, kus toimuks õppetöö 1. kooliastmes, tagades õppimisvõimalused eelistatult kõikidele Põlva linna ja valla lastele

2013 – Mammaste Lasteaed-Algkool ümberkorraldamine 4. klassilisest 6. klassiliseks

2013 – valmis Mammaste Lasteaed ja Kool uus õppehoone

2013 – Põlva Vallavolikogu otsus koostööks riigigümnaasiumi osas

25.03.2014 võttis Põlva Vallavolikogu vastu otsuse Põlva valla koolivõrgu ümberkorraldamise kohta, millega otsustati korraldada koolivõrk ümber järk-järguliselt 2016. aastaks

2014 – Põlva Vallavolikogu otsus vaidlustati kohtus

2015 – Põlva Riigigümnaasiumi finantseerimisotsus 15.10.2015

Koolivõrgu optimeerimist ja ümberkorraldamist on varasemalt arutatud nii Põlva linna kui Põlva valla tasandil alates septembrist 2012, kuid kokkulepeteni ei jõutud. Põlva Linnavalitsus kaalus erinevaid koolide ümberkorraldamise variante ning võimalusi. Koolivõrgu ümberkorraldamise protsessi tutvustati koolide üldkoosolekutel, noortekomisjoni algatusel peeti avalik arutelu, volikogu mitmetel istungitel käsitleti haridusvaldkonna küsimusi. Teemaga seonduvat kajastati meedia vahendusel ning Põlva linna ja uue moodustunud omavalitsusüksuse – Põlva valla – kodulehel.

Avaliku kaasrääkimise võimalus oli Põlvas 03.03.2014 korraldatud hariduskonverentsil "Millist kooli me tahame?". 2014. aasta märtsikuus ilmus Põlva Vallavalitsuse infolehe Põlva Teataja eriväljaanne Põlva valla koolivõrku puudutavatel teemadel. Koolide lõplik ümberkorraldamine oli planeeritud järk-järguliselt paralleelselt riigigümnaasiumi valmimisega.

Põlva Vallavalitsuse liikmed kohtusid koolieelsete lasteasutuste laste vanematega, et vastata vanemate küsimustele seoses koolivõrgu ümberkorraldamisega. Selleks viidi läbi kõikide

vanemate seas küsitlus kooli eelistuse osas esimesse klassi astumisel. Lisaks küsitleti 18.03.2014 toimunud Põlva valla titepeol 2013. aastal sündinud laste vanemaid koolieelistuse osas.

17.03.2014 kohtuti Põlva lasteaia "Lepatriinu" lasteaialaste vanematega. Vanemad toetasid ettepanekut jätkata Mammaste Lasteaias ja Koolis õpetegevust I kooliastmel ja Põlva Ühisgümnaasiumis II ja III kooliastmel. Vanemad, kelle eelistuseks oli Põlva Ühisgümnaasiumi 1. klass, väljendasid valmisolekut saata oma laps Mammaste Lasteaia ja Kooli esimesse klassi, kui vastavasisuline otsus vastu võetakse. Vanemad toetasid otsuse tegemist koolivõrgu osas, et vältida koolidevahelist ebavõrdset konkurentsi.

19.03.2014 kohtuti Mammaste Lasteaia ja Kooli lasteaialaste vanematega. Ka sellel kohtumisel olid vanemad koolikorralduse muudatuste osas mõistvad. Kõlama jäi, et oluline on väikeklasside olemasolu ning kolmandatele klassidele soovitakse võimalust jätkata veel ühel aastal Mammaste Lasteaias ja Koolis.

20.03.2014 kohtuti Mammaste Lasteaia ja Kooli õpetajatega ning Põlva lasteaia "Mesimumm" lasteaialaste vanematega.

Kohtumine Mammaste Lasteaia ja Kooli vanematega toimus 21.03.2014.

25.03.2014 võttis Põlva Vallavolikogu vastu otsuse nr 1-3/18 "Põlva valla koolivõrgu ümberkorraldamine". Otsuse kohaselt kavandati koolivõrgu ümberkorraldamine järk-järgult:

1) Mammaste Lasteaed ja Kool: 2014/2015. õppeaastal ei avata 5. ja 6. klasse; 2015/2016. õppeaastal lõpetatakse koolitustegevus II kooliastmes; 5. ja 6. klasside õpilastele tagatakse võimalus jätkata õpinguid teistes Põlva valla munitsipaalkoolides.

2) Põlva Ühisgümnaasium ja Põlva Keskkool: 2014/2015. õppeaastal ei avata 1. klasse; 2015/2016. õppeaastal ei avata 1. ja 2. klasse, koolid ühendatakse üheks kooliks, kusjuures ühendatavad koolid lõpetavad tegevuse ja nende baasil asutatakse 1. juulist 2016 uus põhikoolina tegutsev kool, kus koolitustegevus toimub II ja III kooliastmes.

Otsuse eelnõu lisaks oli Põlva valla koolivõrgu ümberkorraldamise analüüs, milles anti ülevaade demograafilistest ja haridusvaldkonna trendidest, Põlva valla üldharidusasutuste hetkeolukorrast ning *SWOT*-analüüsi tulemustest, välja toodi erinevad arengualternatiivid/variandid ning nende kirjeldus koos finantsosaga. Ümberkorraldamise kava esitati Põlva Vallavalitsuse jaoks ökonoomseimaks osutunud valiku osas. Koolivõrgu ümberkorraldamise protsessis kaaluti põhjalikult erinevaid ümberkorraldamise võimalusi ja alternatiive, arvestati kõiki analüüsis toodud näitajaid.

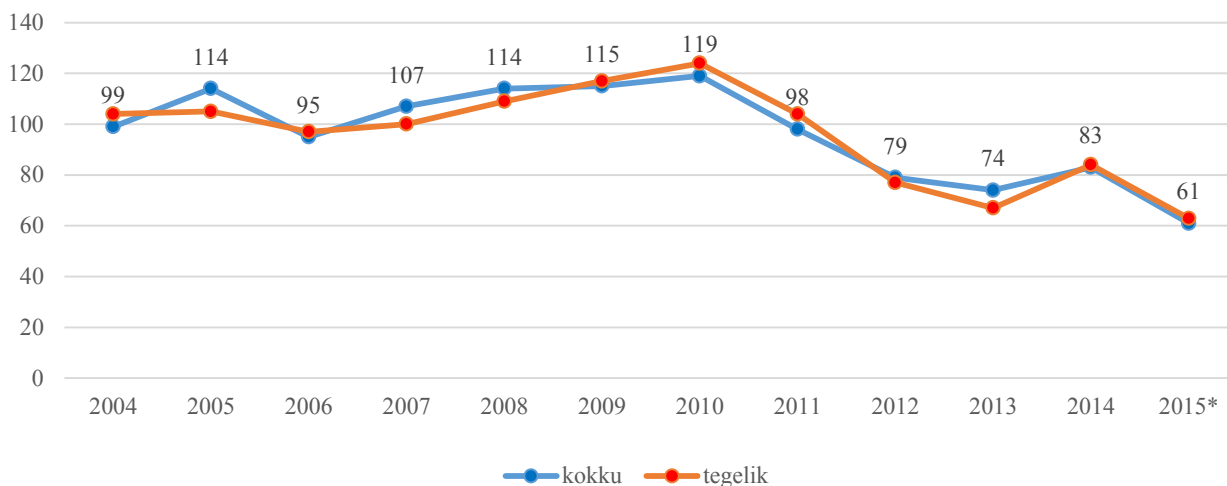
Vanemad vaidlustasid otsuse halduskohtus. Tartu Ringkonnakohtu 10.06.2014 määrusega peatati Põlva Vallavolikogu 25.03.2014 otsuse nr 1-3/18 "Põlva valla koolivõrgu ümberkorraldamine" punktide 1 (alapunktid 1.1-1.3) ja 2 (alapunktid 2.1-2.3) kehtivus ja täitmine. Hetkel jätkub kohtuprotsess Tartu Ringkonnakohtus.

22.07.2015 esitas Põlva vald kaebuse esitajate esindajatele ettepaneku kompromissi sõlmimiseks. Kompromisslääbirääkimistel osalejad arutasid esitatud ettepanekut ning muid kompromissiga seotud küsimusi. Kaebuse esitajate esindajad kiitsid heaks volikogu poolt käivitatud koolivõrgu ümberkorraldamise menetluse, et Põlva koolivõrgu areng saaks mõistlikult jätkuda, sealhulgas liiguks edasi riigigümnaasiumi projekt, kuid ei nõustunud kompromissi sõlmimisega.

HARIDUSASUTUSTE ÜMBERKORRALDAMISE VAJALIKKUSE PÕHJENDUSED

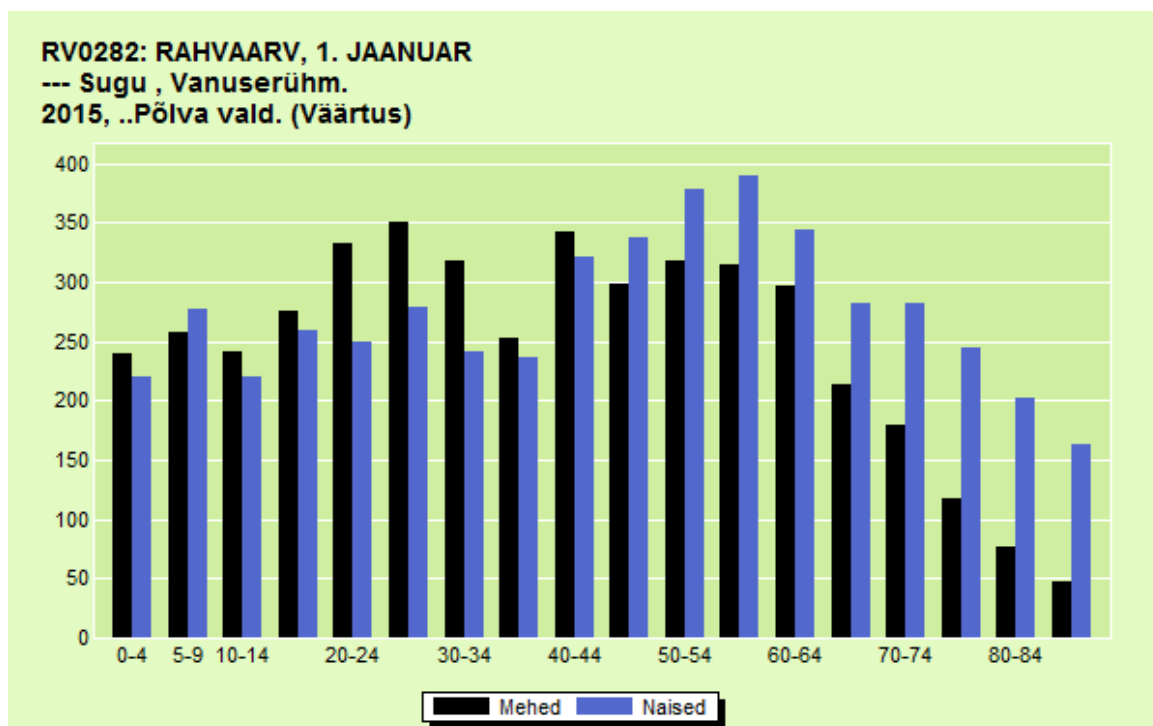
Rahvastik

Rahvastikuregistri andmetel elab Põlva vallas 01.12.2015 seisuga 9742 inimest, neist 4674 meest ja 5068 naist. Põlva vallas sündinud laste arv on viimaste aastatega langenud ~35%. Võrreldes sündide arvu antud aastal ja Põlva valla laste arvu rahvastikuregistri 01.12.2015 andmete alusel, on toimunud liikumine vallast välja, aga on lapsi tulnud ka juurde.



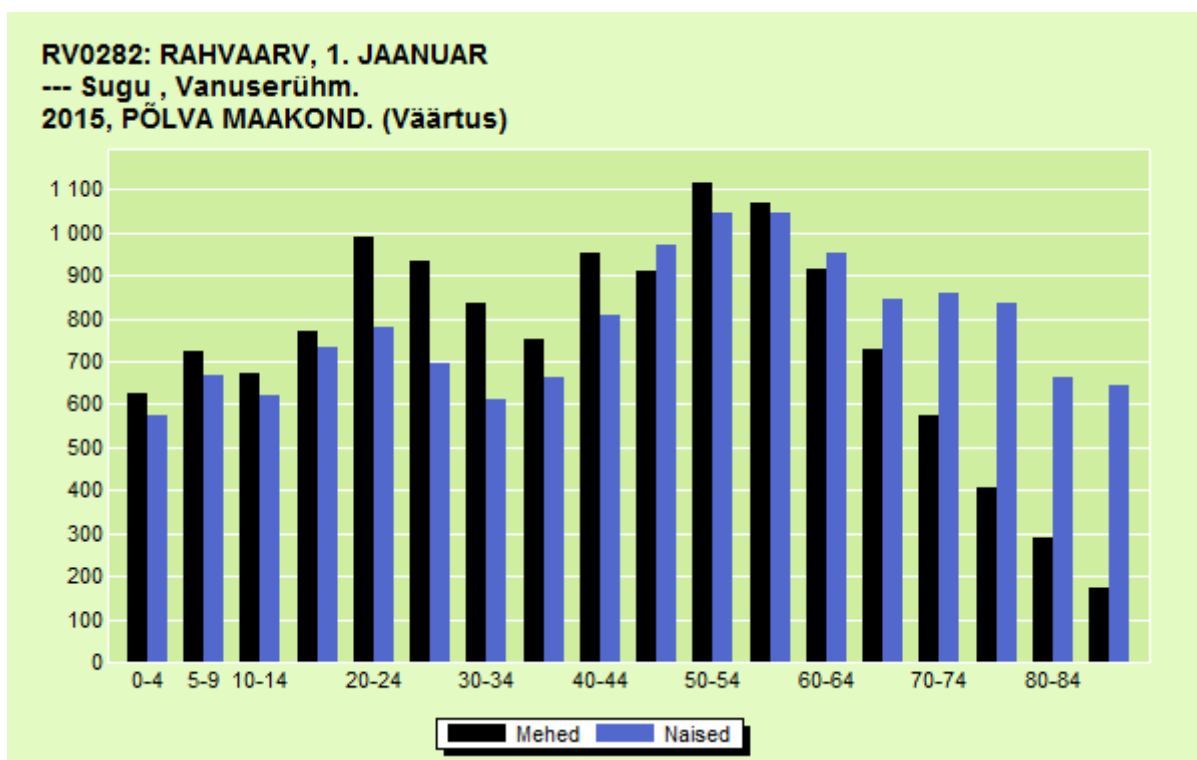
Joonis 1. Sünnid Põlva vallas. Rahvastikuregister, 01.12.2015

Samuti on oluline teada demograafilist olukorda rahvastiku püramiidis. Eesti inimarengu 2012/2013 aruande põhjal on ema vanus esmassünnil 26,4 aastat ja praeguseks on sünnitusikka jõudnud põlvkond, keda on ~30% vähem. Sünnitusealiste naiste ja sündide arv on samas langustrendis.



Joonis 2. Rahvaarv Põlva vallas. Statistikaamet, 01.01.2015

Põlva valla rahvastiku näitajad sarnanevad Põlva maakonnale tervikuna, sünditusealiste naiste vähenemise trend liigub sama tendentsiga.



Joonis 3. Rahvaarv Põlva maakonnas. Statistikaamet, 01.01.2015

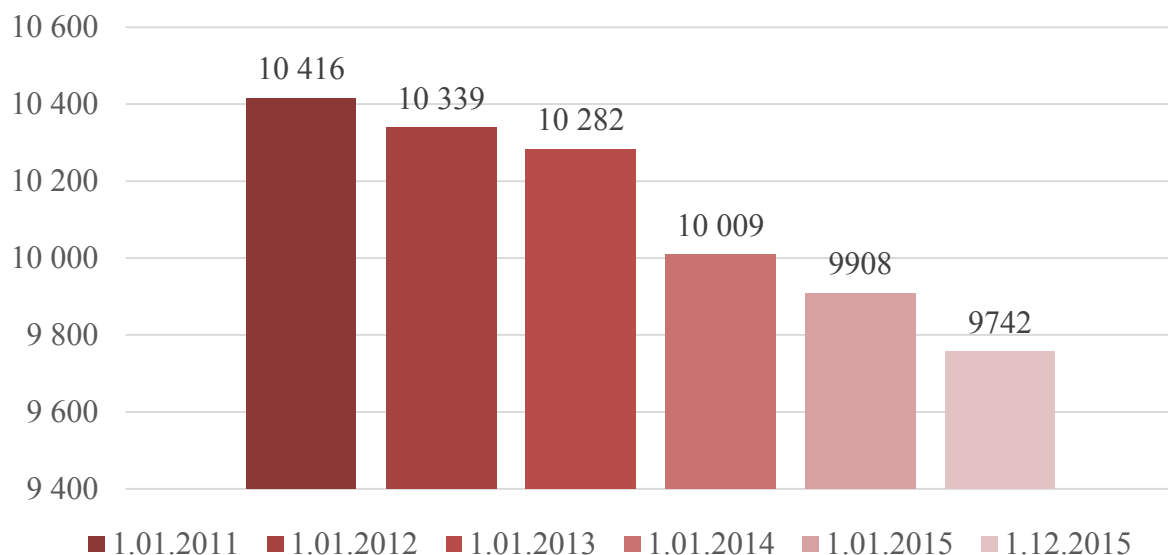
Ränne

Põlva valla elanike arv on viimastel aastatel pidevalt kahanenud. Perioodil 2011–01.12.2015 on vallast lahkunud 1818 elanikku, nendest välisriiki 247 elanikku. Eesti siseselt on lahkutud enim Põlvamaa teistesse omavalitsustesse ning Tartu- ja Harjumaale.

Elanike arvu kahanemise peamisteks põhjusteks on negatiivne rändesaldo ja vähenev sündivus ning negatiivne iive. Suurim liikumine on Tallinnasse ja Tartusse ning välisriiki (peamiselt Soome).

Koht	2011	2012	2013	2014	seisuga 01.12.2015	Kokku
Tallinn	49	43	84	58	41	275
Tartu	58	60	43	41	61	263
välisriik	28	47	66	61	45	247
Võru	18	17	12	5	6	58
Mooste	6	18	20	17	22	83
Räpina	15	15	10	6	11	57
Laheda	4	8	11	11	10	44
mujale	204	208	250	119	10	791
Kokku	382	416	496	318	206	1818

Tabel 1. Põlva valla elanike lahkumine 2011–2015. Rahvastikuregister, 01.12.2015.



Joonis 4. Põlva valla elanike arv 2011–01.12.2015. Rahvastikuregister, 01.12.2015.

Õpilased

2015/2016. õppeaastal on Põlva valla munitsipaalkoolides kokku 1036 õpilast, 823 nendest põhikoolis ja 213 gümnaasiumis.

Õppeasutus	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
	õpilaste arv							
Põlva Põhikool (põhikool)	275	271	266	263	238	219	180	163
Põlva Keskkooli (gümnaasium)	110	113	103	78	36	5		
Mammaste Lasteaed ja Kool (põhikool)	124	139	135	142	158	232	252	246
Põlva Ühisgümnaasium (põhikool)	550	507	508	476	450	405	396	414
Põlva Ühisgümnaasium (gümnaasium)	268	250	233	239	266	279	236	213
kokku põhikoolis	949	917	909	881	846	856	828	823
Kokku	1327	1280	1245	1198	1148	1140	1064	1036

Tabel 2. Õpilaste arv Põlva valla munitsipaalkoolides. HaridusSilm 01.10.2015.

Viimasel kümnel õppeaastal on põhikoolis Põlva valla munitsipaalkoolides kokku vähenenud õpilaste arv 358 õpilase võrra.

õppeaasta	1. klass	2. klass	3. klass	4. klass	5. klass	6. klass	7. klass	8. klass	9. klass	kokku
2005/2006	102	110	116	118	111	146	156	152	170	1181
2006/2007	93	100	110	115	113	115	146	149	146	1087
2007/2008	101	97	102	106	116	111	110	141	148	1032
2008/2009	67	95	100	100	113	114	112	108	140	949
2009/2010	93	66	98	101	105	113	117	117	107	917
2010/2011	95	92	66	98	104	104	115	116	119	909
2011/2012	98	92	89	64	96	103	105	117	117	881
2012/2013	95	98	91	84	65	97	99	102	115	846
2013/2014	103	97	102	95	90	67	96	100	106	856
2014/2015	89	98	94	99	91	91	69	94	103	828
2015/2016	105	85	94	87	106	89	85	76	96	823

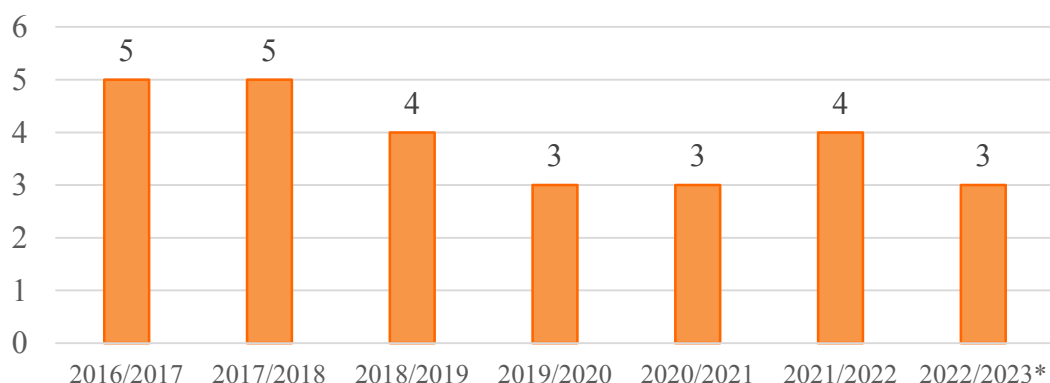
Tabel 3. Õpilaste arv Põlva valla munitsipaalkoolides klasside lõikes. HaridusSilm 01.10.2015.

Õpilaste arvu prognoos

Sünde aluseks võttes saab prognoosida esimest klassi alustavate õpilaste arvu. Prognoosis on arvesse võetud jaanuarist-detsembrini sündinute arv. Koolikohustuslik on laps, kes on saanud jooksva aasta 1. oktoobriks 7-aastaseks. Vanemal on õigus panna laps varem või hiljem kooli vastavalt lasteasutuse või nõustamiskomisjoni otsusele. Neid andmeid ei saa prognoosida ja seetõttu pole seda arvestatud.

Erinevatest mõjuteguritest lähtudes võib teha ka mõningaid oletusi rändeprotsesside muutuste kohta. Ehkki väljaränne Eestist veel kasvab, hakkab väljarände potentsiaal eelseisvatel aastatel eeldatavalt vähenema koos 1990. aastate väikeste sünnipõlvkondade jõudmisega peamisse rändeikka (Eesti Inimarengu aruanne 2012/2013).

Kui prognoosis arvestada rännet, et keskmiselt 8–10% Põlva valla lastest läheb õppima mujale, siis moodustavate esimeste klasside arv on näha joonisel 5.



Joonis 5. Moodustatavate esimeste klasside arv arvestades rännet.

Sünde ja tänast laste arvu arvestades saab prognoosida järgnevate aastate õpilaste arvu põhikoolis.

õppeaasta	1. klass	2. klass	3. klass	4. klass	5. klass	6. klass	7. klass	8. klass	9. klass	kokku
2016/2017	105	105	85	94	87	106	89	85	76	832
2017/2018	109	105	105	85	94	87	106	89	85	865
2018/2019	90	109	105	105	85	94	87	106	89	870
2019/2020	73	90	109	105	105	85	94	87	106	854
2020/2021	68	73	90	109	105	105	85	94	87	816
2021/2022	76	68	73	90	109	105	105	85	94	805

Tabel 4. Prognoositav õpilaste arv põhikooli astmes Põlva valla munitsipaalkoolides kokku (arvestamata rännet).

Põlva valla haridusasutused vajavad ümberkorraldusi järgmistel põhjustel:

- 1) demograafiline olukord on oluliselt muutunud ja muutumas
- 2) Põlva linn ja Põlva vald on ühinenud üheks omavalitsusüksuseks
- 3) riigi hariduspoliitika kohaselt on igas maakonnas aastaks 2020 üks eraldiseisev riigigümnaasium
- 4) koolivõrk ei vasta Põlva valla vajadustele, õppekohti on oluliselt rohkem kui õpilasi
- 5) kohtuvaidluse protsess ei võimalda haridusvaldkonna arenguid tervikuna jätkata
- 6) Põlva valla arengukava aastateks 2015–2029 seab haridusvaldkonna eesmärgiks koolide ümberkorraldamise optimaalseks võrgustikuks ning hoonete ümberehitamise vastavalt kehtivatele ehitus- ja tervisekaitseõuetele ning riiklikule õppekavale
- 7) koolivõrgu ümberkorraldamist toetatakse meetmest "Põhikoolivõrgu korrastamine perioodil 2014–2020", mille raames saavad taotleda koolivõrku korrastavad või korrastanud kohalikud omavalitsused taristu energia- ja kulutõhusamaks tegemiseks toetust, mis lubaks rohkem ressursse panustada hariduse kvaliteeti
- 8) riigieelarvest kohalikule omavalitsusüksusele makstava hariduskulude toetuse maksmise põhimõtete muutumine. Riigi poolt makstava haridustoetuse põhimõtteid muudeti alates 2014. aastast. Enne 2014. aastat arvestati haridustoetuse jaotamisel lisaks muudele näitajatele ka klassikomplektide arvu koolide kaupa ja maksti lisaraha väiksema täituvusega klassidele. Alates 2014. aastast on haridustoetuse arvutamisel arvesse võetud õpilaste arv omavalitsuses tervikuna ja on arvutatud õpilaste arvu, omavalitsuspõhise koefitsiendi ja pearaha korrutisena. Kehtestatud palgamäärast kinnipidamine eeldab klasside täituvust vastavalt normidele, mis ei võimalda erinevates koolides väikeste klasside pidamist.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse seletuskirja kohaselt õppeasutuse ümberkorraldamise ja -kujundamise otsus on soovitatav valla- või linnavolikogule teha võimalikult aegsasti. Kool on lubatud ümber korraldada või kujundada kui koolikohustuslike ja koolis realselt käivate õpilaste arv on suurenenud või vähenenud või omavalitsusele käib majanduslikult üle jõu näiteks kahe kooli korraga ülalpidamine ja selle järele ei ole ka vajadust, kuna õpilased mahuksid õppima ka ühte kooli.

Koolivõrgu optimeerimine puudutab paljusid, eelkõige õpilasi ja nende vanemaid ning koolitöötajaid. Sellest tulenevalt on võimalik, et ümberkorraldamise protsess võib leida vastaseid, kes küll mõistavad muudatuste vajadust üldiselt kuid ei soovi, et see puudutaks neid endid.

Koolitranspordi korraldamine peab tagama, et vähemalt 80 protsendil õpilastest, kelle jaoks on kool elukohajärgne kool, ei tohi kooli jõudmiseks kuluv aeg olla rohkem kui 60 minutit (PGS § 7 lõige 3).

Kooli ümberkorraldamisel tuleb arvestada ka huvihariduse ja tugiteenuste kättesaadavust. Põlva valla huvikoolid ja tugiteenuseid pakkuv Põlvamaa Rajaleidja keskus asuvad Põlva Ühisgümnaasiumi ning Mammaste Lasteaia ja Kooli lähedal.

Haridus- ja Teadusministeerium on ühemõtteliselt nõus Riigikontrolli arvamusega, et koolivõrku on vaja korrastada ning kinnisvara haldamisse kuluks võimalikult vähem vahendeid. Ehkki tänaseks kujunenud olukord oli ennustatav juba eelmise sajandi lõpul, ei suudetud poliitilise üksmeele puudumise tõttu kuni viimase ajani kokku leppida koolivõrgu strateegilistes arengutes.

Perioodil 2008–2013 on Euroopa Liidu lõppenud toetusperioodi rahast tehtud Eesti haridusse olulisi investeeringuid. Vaatamata formaalse, valitsuse tasemel kinnitatud avaliku koolivõrgu kava puudumisele, on valdav enamus investeeringuid ka tänaste hinnangute alusel olnud asjakohased ja jätkusuutlikud. Riigikontroll osutab üldiselt vajadusele viia koolivõrk kooskõlla õpilaste arvuga, mis on oluline, et raha kasutataks tõhusalt ja õiglaselt – rohkem läheks hariduse sisusse ning mitte pooltühja taristu haldamiseks. Raskete, kohati ka valulike otsuste tegemata jätmise ei ole vastutustundlik. Kohalike omavalitsuste koolivõrgus saavad otsuseid teha ainult omavalitsused ise.

Riigikontroll osutab üldiselt vajadusele viia koolivõrk kooskõlla õpilaste arvuga, mis on oluline, et raha kasutataks tõhusalt ja õiglaselt – rohkem läheks hariduse sisusse ning mitte pooltühja taristu haldamiseks.

Vabariigi Valitsuse 27. märtsi 2015. a korralduse nr 150 "Eesti elukestva õppe strateegia 2020" rakendusplaani aastateks 2015–2018 heakskiitmine" lisa 2 "Haridustaristusse investeerimise põhimõtted" meetme kõige olulisem indikaator on koolide pinnakasutuse optimeerimine. Pikem eesmärk aastaks 2020 on viia kasutatav pind õpilase kohta ilma õpilaskodu ning spordipaikadeta võimalikult 10 m² lähedale.

Haridus- ja teadusministri 30.03.2015 käskkirjaga nr 132 on kinnitatud "Eesti elukestva õppe strateegia 2020 koolivõrgu programm" kogutoetusega 241 miljonit eurot. Programmi põhiohk on üldhariduskoolide võrgu korrastamisel, et tagada haridussüsteemi jätkusuutlikkus ning kvaliteetse hariduse ühtlane kättesaadavus kogu Eestis. Koolivõrgu korrastamisega taotletakse õppekohtade ja õppetingimuste vastavusse viimist demograafiliste muutustega eesmärgiga säilitada kvaliteetne, kodulähedane, kaasava hariduse põhimõtetest lähtuv põhiharidus ning tagada võrdne juurdepääs kõrge tasemega valikuterohkele gümnaasiumiharidusele kõigis Eesti piirkondades.

Koolivõrgu programmiga toetatakse investeeringutega neid kohalikke omavalitsusi, kes on ümber korraldanud või on otsustanud ümber korraldada oma pidamisel olevat koolivõrku, arvestades õpilaste arvu muutusi vähemalt kuni aastani 2030, väljakujunenud tõmbekeskusi, omavalitsuste ühinemist, transpordivõrgustikku jms. Investeeringutega hõlmatud koolihooned peavad olema säästlikud ja efektiivse pinnakasutusega ning tagama õppevõimalused lähtuvalt kaasava hariduse põhimõtetest.

01.12.2015 jõustus haridus- ja teadusministri määrus "Põhikoolivõrgu korrastamine perioodil 2014–2020".

Meetme kohaselt toetust saavad projektid peavad panustama koolivõrguprogrammi mõõdikute "Gümnaasiumiastmega koolide arv", "Haridusvaldkonna pinnakasutuse optimeerimine" ning "Ruutmeetreid õpilase kohta üldharidusvõrgu korrastamisel toetust saanud objektidel (m²)" sihttasemetele saavutamisele. Toetuste oodatava tulemusena on toetust saanud põhikoolide hooned nüüdisaegsed ja kohalike omavalitsuse üksuste pidamisel olevate koolide õppepind optimeeritud.

Termin "koolivõrgu korrastamine" tähendab põhikoolidest eraldiseisvate riigigümnaasiumite asutamist ning põhikoolide ja gümnaasiumite lahutamist või gümnaasiumi astmes õppe lõpetamisest tulenevalt allesjäävate põhikoolide või liituvate põhikoolide ruumikasutuse optimeerimist.

Projektile antakse toetust kuni 85% projekti abikõlblikest kuludest. Omafinantseeringu määr on vähemalt 15%. Investeeringu ettepaneku saab esitada projekti kohta, mille minimaalne toetuse summa on 200 000 eurot ning maksimaalne toetuse summa on 5 000 000 eurot. Iga kohaliku omavalitsuse üksus võib igas voorus esitada ühe ettepaneku ühe põhikooli ühe õppehoone ehitamiseks ja sisustamiseks.

2016. aastal korraldatavasse esimesse vooru võib ettepaneku esitada põhikoolivõrgu korrastamiseks kohalik omavalitsuse üksus, kui koolivõrgu korrastamisest tulenevalt on vaja teha investeeringuid kohaliku omavalitsuse üksuse pidamisel olevate ümberkorraldustega hõlmatud põhikoolide kasutuses olevate õppehoonetesse pinna optimeerimiseks ja selle kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil on asutatud riigigümnaasium alates 1. jaanuarist 2011 või on kokku lepitud selle asutamises või alates 1. jaanuarist 2011 lõpetatud või lõpetatakse kohaliku omavalitsuse volikogu otsusega hiljemalt 31. augustiks 2020 gümnaasiumihariduse andmine statsionaarses õppevormis.

Kavandatavad koolivõrgu ümberkorraldamiseks tehtavad muudatused peavad olema asjakohased, arvestama õpilaste arvuga ning selle muutustega kuni vähemalt aastani 2030 ning muudatusteks vajalike ja olemasolevate vahenditega.

Koolivõrgu haldamine on pidev protsess, mille raames tuleb suunata selle arengut, arvestades õppekohtade vajadust, omavalitsuse võimalusi ja eesmärke ning riigi hariduspoliitikat. Suure osa valla eelarvest moodustavad hariduskulud, mis ebaühtlasest õpilaste jaotusest tulenevalt ei ole optimaalsed.

Muudatuste üheks eesmärgiks on korraldada õppetööd nõnda, et kooli ruumikasutus ja ülalpidamiskulud oleksid efektiivsemad. Selle kõrval on siiski olulisem lähtuda laste vajadustest ja luua tingimused õpetajatele nüüdisaegsete õpetamisviiside ja meetodite rakendamiseks.

Hariduspoliitika kujundajaks kohalikus omavalitsuses on volikogu, vallavalitsus on volikogu otsuste elluviija. Hariduspoliitika põhimõtted kajastatakse kohaliku omavalitsuse arengukavas. Kooli järjepideva arengu tagamiseks koostatakse kooli arengukava, milles määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad. Arengukava valmistatakse ette koostöös hoolekogu, õpilasesinduse, õppenõukogu ning ekspertidega koolist või väljastpoolt kooli. Arengukava kinnitab volikogu ning esitatakse enne kinnitamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Asutatav Põlva Kool saab olema Põlva valla munitsipaalkool, kus õppetegevus toimub 1.–9. klassini (I–III kooliaste). Kooli juhtimine kuulub kooli direktori pädevusse ning direktor vastutab oma pädevuse piires õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse ning muude koolis läbiviidavate tegevuste eest. Kooli juhtimisse on kaasatud õppenõukogu, mille ülesandeks on oma pädevuse piires õppe ja kasvatuse analüüsimine ja hindamine ning õppe- ja kasvatusalaste otsuste tegemine. Lisaks on oluline roll kooli hoolekogul, mille ülesanne on kooli õpilaste, õpetajate, kooli pidaja, õpilaste vanemate, vilistlaste ja kooli toetavate organisatsioonide ühistegevus õppe ja kasvatuse suunamisel, planeerimisel ja jälgimisel ning õppeks ja kasvatuseks paremate tingimuste loomine.

Kohaliku omavalitsuse volikogu ja valitsuse pädevus hariduselu korraldamisel tuleneb kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, Eesti Vabariigi haridusseadusest; kooli direktori pädevus

põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, kooli põhimäärusest, ametijuhendist ja teistest kohaliku omavalitsuse õigusaktidest; õppenõukogu pädevus põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest ning haridus- ja teadusministri 23.08.2010 määrusest nr 44 "Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord"; hoolekogu pädevus põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest ja Põlva Vallavolikogu 29.01.2014 määrusest nr 1-2/9 "Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise kord". Kooli põhimääruse sisu ja kehtestamise kord on reguleeritud PGS § 66. Kooli põhimääruse kinnitab, muudab ja tunnistab kehtetuks vallavolikogu.

Õppeprotsessi juht koolis on õpetaja, kes valib õppemeetodid ja õppevahendid, mis vastavad õppekavale ning võimaldavad õpilaste ea- ja võimetekohase arengu. Õpetaja tegevuse eesmärgi- ja õiguspärasust jälgivad ja hindavad kooli direktor ja õppealajuhataja. Hinnangu õpetaja tegevusele annab ka lapsevanem kas arenguvestlusel või kooli rahuloluküsitluste kaudu. Seega, asutatava kooli kujundamisel kaasaegseks ja huvitavaks kooliks panustavad nii õpetajad, lapsevanemad kui ka kohalik omavalitsus.

Asutatavasse põhikooli võetakse kaasa head kogemused, mis on seni Põlva valla koolides välja kujunenud. See loob olukorra, kus Põlva valla lastele on tagatud õpe ühtlase kvaliteediga, mida võimaldab üks õppekava, millel on selged sihid ja mille elluviimisel lähtutakse Põlva valla eripärast. Õpetajate ühtne meeskond tagab, et õppimises ja õpetamises seatakse ühised eesmärgid ja kujundatakse ühised arusaamad ning tõekspidamised sellest, kuidas parimal viisil pakkuda kõigile valla õpilastele mitmekesiseid võimalusi põhihariduse omandamiseks. Seejärel on võimalik mõelda ja kavandada, kuidas projektide kaudu suurendada erinevaid ressursse – ühelt poolt tuua lisaraha õppetöö mitmekesistamiseks ning teiselt poolt tekitada õpetajate ja lastevanemate koostöös uusi häid praktikaid.

Hea ja avatud koolikultuur luuakse koolitöötajate, õpilaste, vanemate ning kooli pidaja koostöös. Kooli õppe- ja kasvatustegevused eesmärgistakse ja teostatakse pedagoogide poolt. Kaasaegne kool on loov ja intellektuaalne pingutus nii õpilasele kui õpetajale. Sellise kooli saavad luua motiveeritud koolitöötajad, eelkõige pedagoogid. Inimesed on motiveeritud ja võtavad vastutuse, kui nad on saanud ise valida ja otsustada oma tööalaste arenguvõimaluste üle. Pedagoogid, kes peavad lugu iseendast ja oma õpilastest, on harjunud oma tegevust analüüsima ja leidma sobivaid lahendusi, mõeldes kõikide õpilaste arengu toetamisele. Oma töö tulemuslikkuse järjekindel hindamine annab pedagoogile teadmise, et ta on hea ja väärtuslik ning ta suudab asutatava põhikooli koostöövõrgustikus edukas olla.

KOOLIDE RAHALISED NÄITAJAD

Mammaste Lasteaed ja Kool (KOV eelarvest)

Seoses uue koolihoone valmimisega 2013. aastal on kooli pidamisega seotud kulud suurenenud. Koos on lasteaia ja üldhariduskooli kulud, mis teeb üldhariduse kulude eraldi väljatoomise keeruliseks, seda saab teha kaudselt.

Kulud	2013		2014		2015	
	€	%	€	%	€	%
Personalikulu	391000	73,5	515000	76,5	587010	82,7
Hoonete kulud	73000	13,7	112000	16,6	85010	12,0
Muud kulud	68000	12,8	46000	6,8	37500	5,3
Kokku	532000	100,0	673000	100,0	709520	100,0

Tabel 5. Mammaste Lasteaed ja Kool (v.a toitlustamiskulud).

Põlva Ühisgümnaasium (KOV eelarvest)

Põlva Ühisgümnaasiumi suurimaks kuluartikliks on personalikulud, mis on viimastel aastatel moodustanud 50–55% kogukuludest, 222 tuhat kuni 246 tuhat eurot aastas.

Hoonete majandamiskulud on olnud 34–38% kogukuludest, 151–170 tuhat eurot aastas. Tendents on hoonete majandamiskulude suurenemisele. Hooned on sama suured, kasvanud on kommunaalkulud. Muud majandamiskulud on väiksema osatähtsusega, 10–13% kuludest, 48–53 tuhat eurot aastas.

Kulud	2011		2012		2013		2014		2015	
	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%
Personalikulu	245700	55,0	245950	55,0	221780	50,8	232865	51,6	243750	53,1
Hoonete kulud	151700	33,9	153290	34,3	166980	38,2	170230	37,8	163941	35,7
Muud kulud	49500	11,1	47960	10,7	47840	11,0	47840	10,6	51340	11,2
kokku	446900	100,0	447200	100,0	436600	100,0	450935	100,0	459031	100,0

Tabel 6. Põlva Ühisgümnaasiumi kulud (v.a toitlustamiskulud)

Põlva Põhikool (KOV eelarvest)

Põlva Põhikooli suurimaks kuluartikliks on personalikulud, mis on viimastel aastatel moodustanud 53,5–60% kogukuludest, 152–167 tuhat eurot aastas. Tendents on personalikulude vähenemisele (vähem lapsi, vähem töötajaid).

Hoonete majandamiskulud on olnud 28–35% kogukuludest, 79–100 tuhat eurot aastas. Tendents on hoonete majandamiskulude suurenemisele. Hooned on sama suured, kommunaalkulud on kasvanud. Muud majandamiskulud on väiksema osatähtsusega, 10,5–12,9% kuludest, 30–36 tuhat eurot aastas.

Kulud	2011		2012		2013		2014		2015	
	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%
Personalikulu	167300	60,0	164370	57,6	151587	53,5	159173	54,9	155710	54,9
Hoonete kulud	79300	28,4	90084	31,6	98967	34,9	100190	34,6	91200	32,2
Muud kulud	32300	11,6	31046	10,9	33046	11,7	30346	10,5	36670	12,9
kokku	278900	100,0	285500	100,0	283600	100,0	289709	100,0	283580	100,0

Tabel 7. Põlva Põhikooli kulud (v.a toitlustamiskulud)

Õpilaskoha maksumus munitsipaalüldhariduskoolides

Aastatel 2010–2015 on õpilaskoha maksumus õpilaste arvu vähenemise tõttu hüppeliselt suurenenud Põlva Põhikoolis. Samas Põlva Ühisgümnaasiumis on see suhteliselt stabiilne (eurot kuus).

Aasta	Põlva Ühisgümnaasium	Põlva Põhikool	Mammaste Lasteaed ja Kool
	€	€	€
2010	37	50	
2011	43	56	
2012	45	63	
2013	43	78	
2014	47	97	70
2015	52	118	65
*2016 prognoos	54	124	65

Tabel 8. Õpilaskoha maksumus munitsipaalüldhariduskoolides.

Teistele omavalitsustele (KOV) ja erakoolidele makstav üldhariduskulu on 2015. aasta Põlva valla eelarves arvestuslikult 126 000 eurot, teistelt KOVdelt laekuv summa üldharidusteenuse eest on 85 000 eurot

I Põlva valla arengukava aastateks 2015–2029 alusel tehtud finantsprognoos

Prognoositav hoonete täituvus:

Koolimaja tee 1	250 õpilast
Kesk 25	520 õpilast
Lina tn	60 õpilast
Kokku	830 õpilast

1. Kesk 25 koolihoone viiakse vastavusse II ja III kooliastme tingimustele, mille maksumus on 1 230 000 € (alus: eelarvestrateegia). Põhikooli korrastamise meetmest on võimalik ümberkorraldamiseks taotleda 85% kuludest, omaosalus 15%. Rahastamisaotluse rahuldamisel eraldatakse toetust 1 045 000 €, Põlva valla omafinantseeringuks jääb 185 000 €.

2. Lina tänava piirkonnas tagatakse 60 õpilaskohta I kooliastmele. Ruumide vastavusse viimisel I kooliastme tingimustele kujuneb investeeringu maksumuseks 250 000 €. Arvestuse aluseks on võetud remondi maksumus 500 €/m² kohta. Kogu investeeringu maht 250 000 € tuleb kanda omavalitsusel.

Kokku investeeringu maksumus 1 480 000 € (1 230 000 + 250 000), sellest omavalitsuse osa 435 000 eurot.

3. Kooli pidamiskulud

Mammaste Lasteaed ja Kool (Koolimaja tee 1): 250 õpilast, 800 € õpilase kohta aastas kokku 200 000 €.

Põlvasse rajatav põhikool (Kesk 25): 520 õpilast, 767 € õpilase kohta aastas kokku 399 000 €.

Lina tn: 60 õpilast, 850 € õpilase kohta aastas kokku 51 000 €.

Ülalpidamiskulude arvestamisel on aluseks võetud 2015. aasta tase, mida on õpilaste arvu muutumist arvestades korrigeeritud. Kooli pidamiskulude hulka on arvatud omavalitsuse poolt kaetavad kulud personalile ja hoonete ülalpidamisele.

Kokku kooli pidamiskulud aastas 650 000 eurot.

Lina 21 hoone pidamiskuludest 285 000 eurot aastas saab suunata 230 000 eurot aastas muudeks kulude katmiseks.

Kulud koondamisteks seoses ümberkorraldamisega 181 000 eurot (ühekordne kulu).

II Kui koolivõrku ei muudeta (jätkub praegune olukord)

Hoonete täituvus õpilaste arvu seisuga 01.10.2015:

Koolimaja tee 1	246 õpilast
Kesk 25	414 õpilast
Lina 21	163 õpilast
Kokku	823 õpilast

1. Kesk 25 koolihoone viia vastavusse I, II ja III kooliastme tingimustele, mille maksumus on 1 230 000 € (alus: eelarvestrateegia).

2. Lina 21 koolihoone viia vastavusse I, II ja III kooliastme tingimustele
Lina 21 koolihoone ümberehitusel on võetud ehitusmaksumuseks 1300 €/m². Kui spordisaali ja söökla saab alles jätta, võib planeerida vähem pinda õpilase kohta (õpilase kohta 10 m², spordisaali ja sööklat pole vaja ehitada). Maksumus (160 õpilast x 10 m² õpilase kohta x 1300 €/m²) kokku 2 080 000 €.

Kokku investeringu maksumus 3 310 000 eurot, mis kõik tuleb kanda omavalitsusel, sest toetust saab taotleda vaid koolivõrgu ümberkorraldamise otsuse alusel.

3. Kooli pidamiskulud

Mammaste Lasteaed ja Kool (Koolimaja tee 1): 246 õpilast, 874 € õpilase kohta aastas kokku ca 200 000 €.

Põlva Ühisgümnaasiumi põhikooli osa (Kesk 25): 414 õpilast, 964 € õpilase kohta aastas kokku 399 000 €.

Põlva Põhikool (Lina 21): 163 õpilast, 1080 € õpilase kohta aastas kokku 176 000 €.

Kulude arvestamisel on aluseks võetud 2015. aasta tase, mida on õpilaste arvu muutumist arvestades korrigeeritud. Kooli pidamiskulude hulka on arvatud omavalitsuse poolt kaetavad kulud personalile ja hoonete haldamisele.

Kokku kooli pidamiskulud aastas 775 000 eurot.

Põlva Vallavolikogu kui kooli pidaja peab võtma vastutuse otsustamiseks. Tuleb arvestada, et kui me ei sekku ja ei suuna arenguid, siis need kulgevad juhuslikult. Põlva valla laste tulevikku silmas pidades ei tohi teha otsuseid emotsioonidest lähtudes. Otsused tuleb teha tuginedes reaalsele olukorrale ja võimalustele. Ühinenud omavalitsus peab arvestama tänast demograafilist olukorda ning vajadust tagada kvaliteetne haridus võimalikult efektiivselt ja jätkusuutlikult. Põhiharidus on kohustuslik ja Põlva vald peab tagama kõikidele Põlva valla õpilastele koha põhikoolis. Samas peab põhikooli õppekohtade arv vastama piirkonna vajadustele.

Koolivõrgu korrastamise tulemusena paraneb ruumikasutuse efektiivsus, vähenevad kulud hoonete ülalpidamisele, mis võimaldab suunata rohkem vahendeid õppe kvaliteedi kindlustamiseks.

RAKENDAMISEGA SEOTUD TEGEVUSED

Otsuse vastuvõtmisel tunnistatakse kehtetuks Põlva Vallavolikogu 25. märtsi 2014. a otsus nr 1-3/18 "Põlva valla koolivõrgu ümberkorraldamine" ja Põlva Linnavolikogu 6. märtsi 2013. a otsus "Põlva linna koolivõrgu ümberkorraldamine".

Peale otsuse vastuvõtmist tuleb kehtestada järgmised õigusaktid:

1. Põlva Kooli põhimäärus – kehtestab vallavolikogu
2. Mammaste Lasteaia põhimäärus – kehtestab vallavolikogu
3. Vallavalitsus esitab taotluse Haridus- ja Teadusministeeriumile asutatava Põlva Koolile koolitusloa väljastamiseks ning Mammaste Lasteaia ja Kooli olemasoleva koolitusloa muutmiseks.

Põlva Põhikoolil ja Põlva Ühisgümnaasiumil kaob õiguslik järjepidevus.

Otsuse jõustumisel öeldakse kõik Põlva Ühisgümnaasiumi ja Põlva Põhikooli töötajate ning Mammaste Lasteaia ja Kooli koolitöötajate (välja arvatud lasteaia töötajad) töölepingud üles (koolitöötajad koondatakse). Koondatud töötajatele makstakse hüvitist vastavalt töölepinguseadusele töötaja ühe kuu keskmise töötasu ulatuses. Kõik asutatava Põlva Kooli töökohad komplekteeritakse konkursi korras, sh koolijuht. Kooli direktori leidmiseks viiakse läbi konkurss vastavalt Põlva Vallavalitsuse 14.01.2015 määrusele nr 2-2/1 "Põlva Vallavalitsuse hallatava asutuse juhi ametikoha täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise kord".

RAKENDAMISEGA SEOTUD KULUD/TULUD

Otsuse rakendamisega kaasnevad Põlva valla eelarvele kulud: ca 650 000 eurot aastas (kooli pidamiskulud) ja ca 181 000 eurot (ühekordne personali koondamiskulu) ning võib kaasneda investeeringukulu ca 435 000 eurot (omafinantseering).

EELNÕU KOOSKÕLASTAMINE, HUVIRÜHMADE KAASAMINE

Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni liikme Koit Noogi eestvedamisel alustati 2015. aasta aprillis Põlva valla haridusasutuste ümberkorraldamise protsessi, eesmärgiga töötada välja sobiv koolivõrgu mudel.

Haridusasutuste ümberkorraldamise küsimust arutati Mammaste Lasteaia ja Kooli, Põlva Põhikooli ja Põlva Ühisgümnaasiumi, Põlva lasteaia "Lepatriinu", Põlva lasteaia "Mesimumm" hoolekogude koosolekutel:

19.05.2015 toimus Mammaste Lasteaia ja Kooli hoolekogu koosolek

20.05.2015 toimus Põlva Põhikooli hoolekogu koosolek

25.05.2015 toimus Põlva Ühisgümnaasiumi hoolekogu koosolek

01.06.2015 toimus Põlva lasteaia "Lepatriinu" hoolekogu koosolek

10.06.2015 toimus Põlva lasteaia "Mesimumm" hoolekogu koosolek

Koosolekutel kuulati ära koolide ja lasteaedade hoolekogude arvamused ja ettepanekud.

18.06.2015 toimus Põlva valla koolide ja lasteaedade hoolekogude ühine koosolek, kus vaadati üle esitatud arvamused ja ettepanekud ning kujundati ühised seisukohad¹.

Hoolekogude ühine arusaam oli, et õpilaste arv väheneb ning valla koolivõrk vajab optimeerimist. Koosolekutel tehti järgmised ettepanekud:

¹ Põlva valla koolide ja lasteaedade hoolekogude ühise koosoleku protokoll (http://delta.andmevara.ee/polva2014_vald/dokument/461368)

Lõpetada kohtuprotsess kompromissiga;
Lina tänava piirkonda peaks jääma kool;
Igale lapsele võimaluste piires parim lahendus;
Iga allesjäävat koolihoonet kasutada sobivaimal viisil;
Kõige paindlikum ja mõistlikum lahendus on kõigi munitsipaalkoolide korraga liitmine;
Kokkuhoitavad rahalised vahendid peaksid minema tagasi haridusse sh tugistruktuuridele.

Hoolekogude koosolekul pakuti välja, et kompromissina võiks moodustada nn Põlva Kooli, mis koosneks kolmest korpusest:

Mammaste korpus 1.–4. klass, kompleksis asub eraldiseisev lasteaed;

Kesk tn korpus 5.–9. klass;

Lina tn korpus 1.–3. klass, kompleksis asub eraldiseisev lasteaed.

Hoolekogude koosolekul toodi välja ka ümberkorralduste tegevuste käik.

2015. aasta Põlva valla juunikuu infolehes Põlva Teataja ilmus artikkel "Valla koolivõrgu tulevik – tunneli otsas paistab valgus". Artiklis tutvustati Põlva valla kodanikele valla koolide ja lasteaedade hoolekogude ühiste arutelude tulemusi ja võimalikke kavandatavaid tegevusi.

Haridusametuste ümberkorraldamise mudelit on tutvustatud Põlva Põhikooli, Mammaste Lasteaia ja Kooli ja Põlva Ühisgümnaasiumi õpetajatele ja õpilaste vanematele:

30.09.2015 toimus Põlva Põhikoolis õpilaste vanemate koosolek, kus Põlva vallavanem tutvustas koolide ümberkorraldamise eesmärgi ja elluviimise vajadust;

01.10.2015 toimus Mammaste Lasteaia ja Koolis laste ja õpilaste vanemate koosolek, kus Põlva vallavanem tutvustas koolide ümberkorraldamise eesmärgi ja elluviimise vajadust;

08.10.2015 toimus Põlva Ühisgümnaasiumis õpilaste vanemate koosolek, kus Põlva vallavanem tutvustas koolide ümberkorraldamise eesmärgi ja elluviimise vajadust.

PGS § 80 lõike 1 alusel edastati 30.10.2015 käesoleva otsuse eelnõu koos seletuskirjaga Mammaste Lasteaia ja Kooli, Põlva Põhikooli ja Põlva Ühisgümnaasiumi hoolekogule ja õpilasesindusele arvamuse andmiseks. Arvamuste avaldamise tähtajaks määrati 30.11.2015.

12.11.2015 toimus Mammaste Lasteaia ja Koolis kooli hoolekogu ja vanemate laiendatud koosolek, kus arutati otsuse eelnõud;

16.11.2015 toimus Lasteaia "Mesimumm", Põlva Põhikooli ja Põlva Roosi Kooli hoolekogude ja volikogu hariduskomisjoni kohtumine, kus arutati otsuse eelnõud;

17.11.2015 toimus Mammaste Lasteaia ja Kooli töötajatega kohtumine, kus arutati otsuse eelnõud ning selgitati võimaliku otsuse rakendamise seotud tegevusi;

17.11.2015 edastas Põlva Ühisgümnaasiumi direktor koolitöötajatele infot haridusametuste ümberkorraldamise kohta;

26.11.2015 toimus Põlva valla haridusametuste juhtide koosolek, kus selgitati võimaliku otsuse rakendamise seotud tegevusi ning vajadust anda lapsevanematele ja töötajatele ühetaolist ja objektiivset infot Põlva valla haridusametuste ümberkorraldamise kohta;

27.11.2015 toimus Põlva Põhikooli koolitöötajatega kohtumine, kus arutati otsuse eelnõud ning selgitati võimaliku otsuse rakendamise seotud tegevusi.

7. jaanuaril 2016 toimub kõikide ümberkorraldatavate koolide koolitöötajate ühine infopäev, kuhu on kaasatud Eesti Töötukassa.

Otsuse eelnõule on andnud arvamuse:

11.11.2015 Põlva Põhikooli õpilasesindus;

23.11.2015 Põlva Ühisgümnaasiumi õpilasesindus;

27.11.2015 Mammaste Lasteaia ja Kooli hoolekogu;

30.11.2015 Põlva Põhikooli hoolekogu;

30.11.2015 Põlva Ühisgümnaasiumi hoolekogu.

PGS § 61 lõike 2 alusel edastati käesoleva otsuse eelnõu koos seletuskirjaga Põlva maavanemale, kes andis arvamuse kooli asutamise vajalikkuse kohta lähtuvalt piirkondlikust hariduspoliitikast ja koolivõrgu kujundamise vajadusest.

Põlva maavanem andis arvamuse kooli asutamise vajalikkuse kohta 30.11.2015.

Otsuse eelnõu on heaks kiidetud Põlva Vallavalitsuse poolt 28.10.2015 ning edastatud menetlemiseks Põlva Vallavolikogule.

Vallavalitsus menetles eelnõule esitatud muudatusettepanekuid 09.12.2015.

Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Otsus edastatakse

Haridus- ja Teadusministeerium

Põlva maavanem

Mammaste Lasteaed ja Kool, kooli õpilased ja nende vanemad ja õpilaste elukohajärgsed valla- või linnavalitsused

Põlva Ühisgümnaasium, kooli õpilased ja nende vanemad ja õpilaste elukohajärgsed valla- või linnavalitsused

Põlva Põhikool, kooli õpilased ja nende vanemad ja õpilaste elukohajärgsed valla- või linnavalitsused

Eelnõu esitaja

Põlva Vallavalitsus

Eelnõu koostajad

vallasekretär Eliko Saks

jurist Kaira Perv

abivallavanem Janika Usin

haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Aigi Tiks

finantsosakonna juhataja Märt Eskor